

NOTAT

Organiseringen af den regionale høreapparatsbehandling i Region Midtjylland

Forretningsudvalget i Region Midtjylland ønskede på deres møde den 9. februar 2016 en skriftlig orientering om høreapparatsbehandlingen i Region Midtjylland.

På den baggrund er nærværende notat udarbejdet.

Der er i notatet taget udgangspunkt i det, som kaldes "ukompliceret høretab". Der er således tale om den høreapparatsbehandling, som kan foregå i såvel offentligt regi eller hos private udbydere med offentligt tilskud.

Baggrund

Regionsrådet besluttede den 27. februar 2013, at regionen skulle udbygge kapaciteten til høreapparatsbehandling af ukompliceret høretab på hospitalerne, med henblik på at sikre at opgaven varetages så omkostningseffektivt som muligt.

Dette betød, at der blev afsat midler til at øge kapaciteten på hospitalernes høreklinikker, at der blev etableret "lokalklinikker" under Audiologisk Klinik på Aarhus Universitetshospital, og der blev indgået aftaler med Herning og Horsens kommuner med henblik på at købe kapacitet på kommunale høreklinikker.

Dette skete for at minimere de regionale udgifter til høreapparater købt i privat regi, da disse apparater og behandling forbundet dertil er dyrere end apparater og behandling i offentlig regi.

Samlet set blev behandlingskapaciteten i offentligt regi udvidet med cirka 5.500 behandlingsforløb med den politiske beslutning.

Behandlingskapaciteten er siden steget yderligere ved effektiviseringer på afdelingerne. Således blev der i 2015 behandlet 7.165 patienter mere i offentligt regi end i 2012.

Organiseringen af den regionale høreapparatsbehandling i Region Midtjylland april 2016

I dag er der høreklinikker på Regionshospitalerne i Holstebro og Viborg,

samt på Aarhus Universitetshospital. Endvidere drives der under Audiologisk Klinik på Aarhus Universitetshospital tre "lokalklinikker" beliggende i henholdsvis Horsens, Randers og Aarhus. På lokalklinikkerne behandles udelukkende ukomplicerede høretab.

Lokalklinikken i Horsens var tidligere den kommunale høreklub, som Regionen i forlængelse af den politiske beslutning fra februar 2013 indgik en aftale om køb af høreapparatsbehandlinger med. Fra 1. august 2015 overtog Regionen behandlingerne i klinikken.

Endvidere er der stadig aftale med Herning Kommune om køb af høreapparatsbehandling på den kommunale høreklub i Herning (Center for kommunikation).

Øre-Næse-Hals-afdelingen i Hospitalsenhed Vest har i dag ledelsen af høreklubberne på både Regionshospitalet i Holstebro og Viborg. Efter SPAR 15-19 behandles der i Holstebro – ligesom i Viborg – kun patienter med ukompliceret høretab, eller patienter som er udredt tidligere, og hvor der ikke er tilkommet yderligere komplikationer.

Visitation til behandling

Der foretages en lægefaglig vurdering af patienternes behov for behandling. Således prioriteres de patienter højest, der har størst behov ud fra en faglig vurdering.

I forhold til flergangsbrugere – borgere som har et høreapparat, og som ønsker et nyt – betyder en lovændring på høreområdet i 2013, at der som udgangspunkt ikke længere eksisterer en "4-års-regel".

Patienterne skal i dag tilbydes ny undersøgelse og nye høreapparater, hvis der er indikation for, at høretabet har ændret sig, eller nuværende høreapparater ikke længere kan hjælpe på høretabet. Det vil i alle tilfælde bero på en lægefaglig vurdering, om høreapparaterne skal udskiftes, eller der kan foretages tekniske ændringer på dem for at opnå yderligere effekt.

Praksis har hidtil været således, at flergangsbrugere, som ønsker en ny undersøgelse hos regionshospitalet i Viborg og Holstebro, kunne sættes på ventelisten fire år efter seneste undersøgelse. Da patienternes undersøgelse ligger før udlevering og i brugtagning af høreapparatet – fordi apparatet skal bestilles og tilpasses inden det udleveres og tages i brug – betyder det, at patienterne kan komme på venteliste, før deres høreapparat er fire år gammelt.

På klinikkerne under Audiologisk Klinik på Aarhus Universitetshospital har praksis været, at flergangsbrugerne har kunnet optages på ventelisten én måned før, deres høreapparat er fire år gammelt.

Det er administrativt besluttet i maj måned 2016, at ændre denne praksis, således at borgerne kan komme på ventelisten tidligere, hvorved det bliver muligt at få et høreapparat – hvis der er behov der for – efter fire år fra det seneste udleverede høreapparat. Ændringen må forventes at medføre en mindre stigning i den generelle ventetid til undersøgelse for ukompliceret høretab.

Ventetid til behandling

Ventetiderne til høreapparatsbehandling under hospitalerne i Region Midtjylland var ved udgangen af februar 2016 følgende:

- Udeklinikkerne under Audiologisk Klinik ved Aarhus Universitetshospital: 24 uger
- Audiologisk klinik ved Aarhus Universitetshospital: 58 uger (for ukompliceret høretab)
- Regionshospitalerne i Viborg og Holstebro: 27 uger

Ventetiden er i dag lavere end da regionsrådet besluttede at udvide aktiviteten i forhold til ukompliceret høretab tilbage i februar 2013. På daværende tidspunkt var ventetiden 110 uger ved Aarhus Universitet (som på det tidspunkt var eneste offentlige tilbud i det tidligere Aarhus Amt) og omkring 30 uger i Viborg og Holstebro.

Dette har dog ikke betydet, at der har været et fald i antallet af høreapparater købt af borgerne i privat regi – og derved heller ikke et fald i udgifterne til tilskud til private indkøbte høreapparater.

På landsplan har der i perioden fra 2011 til 2015 været en stigning i antallet af udleverede høreapparater per år på 15 %. Denne stigning har også været i Region Midtjylland, og regionsrådsbeslutningen af 27. februar 2013 om udvidelsen af den offentlige høreomsorg har således betydet, at der ikke er sket en væsentlig stigning i udgifterne til det private tilskud, og ventetiden til offentligt behandling er faldet på trods af en stigning i antallet af udleverede høreapparater.

Samarbejde med kommunerne

Der er et godt samarbejde mellem de kommunale kommunikationscentre og hospitalernes høreklinikker. De kommunale kommunikationscentre i Randers, Aarhus og Horsens er placeret fysisk i nærheden af Lokalklinikkerne drevet af Audiologisk Klinik på Aarhus Universitetshospital. Dette giver et godt uformelt samarbejde, lige som der holdes regelmæssige dialog- og temamøder, hvor alle kommunerne under optageområderne til klinikkerne under Audiologisk Klinik deltager.

Samarbejdet mellem høreklinikkerne på regionshospitalerne i Viborg og Holstebro og kommunerne i deres klynge sker ud fra sundhedsaftalerne imellem Region og kommune. Derudover afholdes der 2 gange årligt samarbejds møde med henholdsvis Center for kommunikation i Herning og Center for kommunikation og undervisning i Viborg/Skive, som er de to primære kommunikationscentre, som varetager kommunernes undervisningstilbud i optageområdet under høreklinikkerne Øre-Næse-Halsafdelingen på Hospitalsenhed Vest. Endelig er der en uformel og fornuftig kommunikation imellem medarbejderne på Høreklinikkerne og kommunernes kommunikationscentre, når der opstår tvivlsspørgsmål i helt konkrete sager.

Tilbud i det private

Høreapparatsbehandlingen er ikke omfattet af behandlingsgarantien eller udredningsretten. Til gengæld kan borgeren få et offentligt tilskud til køb af høreapparater hos private udbydere.

Vælger borgeren høreapparatbehandling hos en godkendt privat forhandler, får vedkommende et offentligt tilskud, der i 2016 udgør 4.032 kr. for 1. øre og 2.356 kr. for 2. øre – det vil sige i alt 6.388 kr. for 2 ører.

Tilskuddet dækker høreprøve, høreapparat, tilpasning, service og garanti og er inklusiv moms. Tilskuddet kan maksimalt udgøre de faktiske omkostninger og afhænger ikke af borgerens indkomst. Udgiften ud over tilskuddet skal borgeren selv betale – eventuelt fratrukket andre tilskud fra eksempelvis Sygeforsikringen Danmark eller kommunernes helbredstillæg, som ydes til folke- og førtidspensionister på baggrund af deres formue.

Udgiften til behandling af ukompliceret høretab i offentligt regi er i gennemsnit cirka 3.000 kr. ved behandling på ét øre og cirka 4.600 ved behandling på to ører – inklusiv høreapparat.

Regionsrådsbeslutningen om udvidelsen af kapaciteten til behandling af ukompliceret høretab – og de deraf øgede udgifter på hospitalerne – har som nævnt ikke medført et fald i regionens udgifter til høreapparatstilskud til apparater købt af borgerne i privat regi.